ANUL IV.—No. 981. O SINGURĂ EDIŢIE LUNI 21 OCTOMBRIE 1891

NUMĔRUL 10 BANĬ

ABONAMENTELE
ÎNCEP LA 1 ŞI 16 ALE FIE-CĂREĬ LUNĬ
şi se plătesc tot-d'a-una 'nainte

În Bucureştĭ la casa Administraţieĭ.
Din *Judeţe* şi *Străinătate* prin mandate postale.
Un an în ţară 30 leĭ; în străinĕtate 50
Şease lunĭ „ 15 „ „ „ 25
Treĭ lunĭ „ 8 „ „ „ 13
Uŭ numĕr în Străinĕtate 15 banĭ

MANUSCRISELE NU SE 'NAPOEAZĂ

Adevĕrul

Să te fereştĭ, Române! de cuiŭ strein în casă.
V. Alexandri.

NUMĔRUL 10 BANĬ

ANUNCIURILE
Din BUCUREŞTĬ şi JUDEŢE se primesc NUMAĬ la ADMINISTRAŢIE.
Din STRĂINĔTATE, direct la administraţie şi la toate Oficiile de publicitate.
Anunciurĭ la pagina IV . . . . 0.30 b. linia
„ „ „ III. . . . . . 2.— leĭ
„ „ „ II. . . . . . 3.— leĭ
Inserţiunele şi Reclamele 3 leĭ rândul.
LA PARIS, ziarul se găseşte de vênzare cu numĕrul la kioşcul No. 117, Boulevard St.-Michel.

UN NUMĔR VECHIŬ 30 BANI

ADMINISTRAŢIA
111, — BULEVARDUL ELISABETA, — 111

DIRECTOR POLITIC: ALEX. V. BELDIMANŬ

REDACŢIA
111, — BULEVARDUL ELISABETA, — 111

SEPTAMANA

Duminică 20 Octombre 1891

SEPTAMANA

Sunt oamenĭ care nu'şĭ pot purta nicĭ odată soarta cu demnitate. Setea de putere, orgoliul îĭ face orbĭ şi peste mĕsură de veninoşĭ. Un asfel de om este şi cancelarul Germanieĭ Principele de Bismarck. Concediat de către tînĕrul sĕŭ stăpîn Wilhelm al II care vrea singur să'şĭ fie cancelar, el i-a jurat rĕzbunare. O campanie straşnică a început îndată după căderea mareluĭ bărbat de Stat în foile bismarkiane contra politiceĭ maĭ cu seamă externe a Impĕratuluĭ Wilhelm şi a consilieruluĭ sĕŭ de Caprivi. Ea n'a încetat până azĭ, şi probabil că nu va înceta aşa de curînd. Săgeţĭ îndreptate spre cancelariatul din Berlin pornesc necontenit şi nu în tot-d'auna ele 's lipsite de efect.

Acum de curênd a apărut la Berlin o broşură intitulată *A primi saŭ a refuza* contra tratatuluĭ de comerciu cu Austria şi care se atribue cu stăruinţă însuşĭ fostuluĭ cancelar.

Cele susţinute într'ânsa corespund perfect cu articolele cunoscute din *Hamburger Nachrichten*, foaia oficioasă a excancelaruluĭ. Ceea ce e şi maĭ mult, ziarele germane care aŭ oare-care relaţiunĭ cu Friedrichsruhe susţin ca ea a fost redactată de chiar secretarul intim al luĭ Bismark, D-rul Lothar Bucher. Aceasta esclude orĭ şi ce îndoială.

Foile germane şi cele austro-maghiare se ocup foarte mult cu această broşură care pune în oposiţie politica fostuluĭ cancelar cu aceea a luĭ Wilhelm al II şi a D-luĭ de Caprivi. Ea descrie în culorĭ negre de tot situaţia internaţională şi arată că Germania şi-a luat misiunea de a garanta posiţia Austrieĭ şi a Anglieĭ contra întreprinderilor Rusieĭ, ceea ce a rănit adânc pe Alexandru al III-lea şi l'a împins spre o alianţă cu Franţa. Numaĭ un rĕsboiŭ poate schimba această insuportabilă stare de lucrurĭ şi aceasta ar trebui să isbucnească cât maĭ curînd în interesul Germanieĭ chiar.

El va fi maĭ puţin înspăimântător dacă va găsi din noŭ pe principele de Bismarck în capul afacerilor, iar pe D. de Caprivi ca comandant al unuĭ corp de armată în loc de redactor de note diplomatice.

Nu odată Bismarck a căutat să se impue duşmanuluĭ sĕŭ puternic; şi broşura de faţă nu are alt scop. Antagonizmul însă ce domneşte între tînĕrul monarch şi fostul Cancelar de fier esclude orĭ şi ce apropiere saŭ conlucrare comună. Ba articolele şi broşurele duceluĭ de Lauenburg măresc încă prăpastia şi'năspresc conflictul ce există deja. Sesiunea de toamnă a Reichstaguluĭ în care Bismarck ca deputat probabil că va juca un rol, va dovedi aceasta cu prisos.

*

Pe când foile bismarkiane arată situaţia critică în care a fost aruncată Germania prin apropierea franco-rusească, în Franţa bărbaţiĭ de Stat caută să tragă cât se poate maĭ multe foloase morale din această alianţă. D. Ribot rĕspunzênd în Camera franceză la atacurile deputatuluĭ monarhist *D. lafosse*, a declarat verde că apropierea franco-rusească a făcut ca prestigiul şi influenţa Republiceĭ să crească în streinătate. Italia a fost silită să ceară scuze pentru arestarea de pelerinĭ francezĭ când cu incidentul din Roma, iar Egiptul, pe care Englezíi îl consideră ca al lor, a fost silit să suspende nişte prescripţiunĭ poliţieneştĭ după energica intervenire a reprezentantuluĭ Republiceĭ.

*

La Sofia, capitala mult încercateĭ şi tînĕra nostră vecină, s'a deschis sesiunea de toamnă a Sobranieĭ. In discursul de deschidere, Principele Ferdinand a declarat că'n tot Principatul domneşte cea maĭ desăvîrşită linişte, aşa că Corpurile legiuitoare se vor putea deda cu totul activităţeĭ parlamentare.

Liniştea din Bulgaria atât de mult lăudată de Ferdinand, ne aduce aminte de liniştea din pasul Şipca, pe timpul resboiuluĭ româno-ruso-turc.

In realitate domneşte acolo cel maĭ mare terorism şi nimenea nu e sigur de persoana sa de 'ndată ce îndrăzneşte să aibă altă noţiune de patriotizm de cât acea a D-luĭ Stambuloff.

*

In ceea ce priveşte ţara noastră, avem maĭ întîĭ de notat ca evenimentul cel maĭ însemnat al sĕptămâneĭ vizita luĭ Carol la Berlin şi primirea strălucită ce i s'a făcut de către vĕrul sĕŭ Wilhelm.

Ştim că aceste vizite se fac pe socoteala noastră şi că tot noĭ vom plăti oalele sparte. Carol I este deja destul de cunoscut ca—Patriot pentru ca să maĭ crează cine-va că 'n pelerinagiul sĕŭ are 'n vedere interesele Ţĕreĭ şi nu ale Dinastieĭ sale atât de rĕŭ compromise.

In sfîrşit şi principele Ferdinand se 'nsoară.

Nu cu D-ra Văcărescu bine înţeles, de oare-ce un Hohenzollern are tot-d-a-una datoriĭ şi misiunĭ culturale de îndeplinit şi îĭ e cu neputinţă să renunţe la tron.

Se dă ca sigură ştirea că se va căsători cu fiica maĭ mare a Duceluĭ de Edinburgh. Dar ce ne pasă nouă? Principiĭ în ziua de azĭ nu aŭ nicĭ o legătură cu popoarele. Aceasta a început s'o înţeleagă şi poporul român care stă cu totul nepăsător la toate câte se petrec în Palatul regal.

Iar se vorbeşte de o criză ministerială.

Şi cum am putea noĭ trăi fără de crize şi de remanierĭ? Nu dovedeşte oare aceasta vitalitatea partidelor noastre?

D. Lascar Catargiu ar dori să se retragă se zice, desgustat de intrigile dintre culise care l'aŭ redus la neputinţă. Nimic de cât un simulacru de retragere, căcĭ bĕtrînul şef ştie foarte bine că liberaliĭ nu pot veni azĭ la putere, când sunt maĭ desbinaţĭ de cât orĭ când.

NEAGU

Repaosul de Duminică

Mişcarea întreprinsă de funcţionariĭ comercialĭ pentru obţinerea repaosuluĭ de Duminică a început să dea rezultate practice.

Intre alte proiecte de lege pe care le pregăteşte ministerul Domeniilor, este şi unul asupra acesteĭ cestiunĭ. Şi când guvernul s'a hotărît să ia cestiunea în mână e ca şi realizată.

Iată cum ajunge omul să'şĭ realizeze dorinţele, să'şĭ capete drepturile, când ese din apatie şi se hotărăşte să lucreze.

Mişcarea întreprinsă de tineretul comercial şi reuşita lor aproape sigură le face onoare şi trebue să slujască de esemplu tuturor năpăstuiţilor.

Cu toţiĭ trebue să se convingă că drepturile necerute rĕmîn ne ştiute, şi orĭ cât veĭ avea un drept, nu'l veĭ căpăta, până ce nu te veĭ hotărî să lucrezĭ cu energie pentru obţinerea luĭ.

Industria casnică

(CRITICĂ)

Cam rar maĭ întâlneştĭ în sat o femee care să aibă în resboiul sĕŭ, pusă spre ţesut, pânză de cânepă (de in încailea nu se maĭ pomeneşte); ci tot de blestemat de bumbac cu 14—18 leĭ pachetul!

Frumoasele şezătorĭ (torcăriĭ-furcăriĭ) nu se maĭ vĕd ca în trecut, ele cu toată clicuirea, poveştile şi folosul lor aŭ dispărut! nu maĭ auzĭ aşa de des în serile de toamnă şi iarnă — cavalul flăcăuluĭ ce se mândrea alăturea de furca iubiteĭ sale; nu maĭ auzĭ doina cea din cimpoĭ — la lelea Rada — unde se pomenise furcăria. Ca tot ce trece şi se înlocueşte sunt aproape duse şi ele şi aŭ început a fi înlocuite cu imoralităţĭ, blestemăţiĭ—fructe ale seçoluluĭ modern.

— Odinioară când era vorba de a se face căsătoria uneĭ fete cu un flăcăŭ să cerea din partea feteĭ, ca principale condiţiunĭ: *a şti să ţese, să toarcă, să coasă*, etc.; şi tot de o dată i se trecea la cel întâĭ articol al foaeĭ de zestre, tot ce ea, ca fată, produsese cu ajutorul mânilor sale.

Intr'adevĕr, totul merge modificându-se, perfecţionându-se, civilizându-se deh..., şi dacă eŭ voĭ şi privesc în rĕŭ starea lucrurilor actuale în ceia ce priveşte industria casnică, nu mi se va imputa cred, pesimismul; saŭ că eŭ sunt de aceia ce vor ca săteanul să zacă tot în ceia ce a fost. Pentru D-zeŭ... nu sunt de aceia, ci doresc ca industria casnică să'şĭ ocupe locul sĕŭ şi în societatea actuală, să se menţină şi încurajeze de tot românul. S'o perfecţionăm, dar să n'o distrugem!

Acum vine întrebarea: Cam cine din sat ar maĭ putea da ajutor sătenilor (dacă nu ajutor, pildă cel puţin) întru reîncurajarea industrieĭ casnice din timpul de faţă?... Veţĭ fi de părere că *învĕţătoarea, mama preoteasa... orĭ nevasta învĕţătoruluĭ?* Negreşit, pentru-că cam acestea sunt maĭ ridicate în cultură femeĭ ale satuluĭ.

Să ne lămurim, să cercetăm şi să vedem pe aceste treĭ gospodine ale satuluĭ, dacă ele maĭ caută a menţine şi încuraja industria casnică; şi aceasta vom constata-o foarte lesne, observând pe aceste treĭ sătence în ceia ce priveşte portul, căcĭ am zis, că: a vorbi de industria casnică, putem a vorbi şi de costume, şi a vorbi de costume ar fi un păcat a nu aminti şi de lux!...

E greŭ a vorbi despre femeĭ, luându'şĭ singur una din cele maĭ ciudate sarcinĭ Cât le-aĭ atinge susceptibilitatea, devin rele ca tigroaicele.

Nu s'aŭ vĕzut multe cazurĭ de asemenea natură?

Ele doresc să nu le puĭ în joc, să nu le arăţĭ defectele când le posed; dar mult ţĭ-ar mulţumi când le-aĭ arăta că sunt harnice, bune gospodine — aducându-le laude pompoase.

In sfîrşit, eŭ — cu toată supărarea ce'şĭ vor arăta şi cu toată bârfa la care de sigur că mĕ aştept de la cele ce se vor simţi cu musca pe vîrful capuluĭ — m'am hotărît a vorbi de aceste treĭ gospodine ale satuluĭ.

Şi fiind-că pe aceste treĭ membre sociale le pun pe aceiaşĭ linie, nu se vor supĕra a vorbi — maĭ întâĭ — luând pe orĭ-care dintrînsele.

Aşa de ex. fie începutul cu D-na *învĕţătoare!* Negreşit, ca o femee cultă, eşită din băncile uneĭ şcoale speciale, nu te aştepta că veĭ găsi-o în cămaşă de tort (cânepă), că ar fi prea mojicos lucru! O găsim într'un costum elegant şi din cap până'n picioare numaĭ lucrărĭ streine de gospodăria şi industria casnică: *Pălărie, rochie, pantofiorĭ orĭ ghetuţe de cutie, mănuşĭ în mâinĭ, umbreluţă, ba şi....* **ochelari!** Frumos costum!! Apoĭ şi vorba e destul de piţigăiată şi neînţeleasă de bietul sătean!

. . . .

E destul cred. a vorbi despre una din cele treĭ gospodine ale satuluĭ ca să se poată înţelege şi cele-lalte două, existând numaĭ puţină diferenţă!

O, Doamne!... Nu cu pălărie nemţească, nicĭ cu pantofiorĭ şi rochie „*à la mode*" imitând pe orăşence, îşĭ vor egala — după cum zic D-lor — poziţiunea costumuluĭ cu aceia a ranguluĭ ce poartă în mijlocul societăţeĭ săteanuluĭ. Nu.

Mult maĭ potrivit ar fi costumul compus din *iie românească cusută cu arnicĭ, lînă orĭ mătase*, saŭ maĭ ales în resboiŭ de însuşĭ femeia, *vêlnie*, — *fotă orĭ fustă din pânză de in şi borangic, zăvelcĭ* şi în loc de buretele de pălărie — *peschirul de borangic ales în rĕsboiŭ.*

Pe *Mama preoteasa* o ştiam o dată de cea maĭ bună industriaşă casnică. La dînsa în casă găseaĭ cele maĭ frumoase lucrărĭ de casă, ca *scoarţe încadrilate, fuste, perne încadrilate şi iĭ de borangic, etc., etc.* La ea alergaŭ sătencele celealte a lua exemplu, model, şi cu dragă inimă vedeaĭ cum *mama preoteasa* îşĭ da osteneală a arăta *urzirea năvădirea şi învelirea scoarţelor şi pernelor încadrilate în 2 şi în 4 iţe.* Azĭ nu maĭ e aceiaşĭ; azĭ nu se maĭ înjoseşte până a arăta sătenelor. Nevasta învĕţătoruluĭ deto.

Dar... bată-le scârba de lucrurĭ făcute în casă; prea cer multă muncă, muncă amigăloasă şi plictisitoare.

Veţĭ maĭ aştepta dar de la aceste treĭ fruntaşe ale satuluĭ reîncurajarea industrieĭ casnice de acum în colo?... Eŭ unul mĕ îndoiesc şi zic, nu!

E destul ca aceste treĭ, despre care am vorbit, să adopte costumul petecit din putregăiturĭ străine, şi droaie de cele-lalte le urmează.

N'aĭ de cât să auzĭ în scurt timp şi pe nevasta nouluĭ ales primar, zicênd bărbatuluĭ sĕŭ:

— „Dragă bărbate! Poziţiunea noastră e ridicată prin rangul ce aĭ căpătat. Aĭ vĕzut cum mama preoteasa, învĕţătoarea, orĭ nevasta învĕţătoruluĭ, şĭ-aŭ luat rochiĭ de mătase (urzicĭ în realitate) şi cum le stă de bine şi le privesc toţĭ cu respect.

Ce.... oare eŭ acum nu sunt vrednică a purta o aşa rochie?... Mi s'a acrit cu treanţa asta de cămaşe de cânepă?

Bărbatul, şi el amăgit şi linguşit de cuvintele neveste sale, saŭ chiar dorind şi el a trece în ochiĭ lumeĭ înşelătoare, de un om cu maĭ bună vază (căcĭ păcatul cel mare e înrădăcinat adînc până în ziua de azĭ a crede că haina neagră atrage maĭ mult respect), vinde numaĭ de cât — dacă nu are alt-ceva — boul din bătătură, petecul de pămênt chiar, şi satisface pofta nevesteĭ sale.

De aci şi cântecul feteĭ:

«Are tata patru boĭ
«Şi din patru vinde doĭ:
Vinde tata pe mândrilă
Şi'mĭ ia rochie de caşmiră,
Vinde tata pe suran
Şi'mĭ ia rochie şi tulpan.

O dată îmbrăcată cu rochie, pofta spre lux se întinde maĭ departe.... a avea şi pălărie; şi chiar şi bărbatul vede că cu rochie fără pălărie, nu stă tocmaĭ bine nevesteĭ sale.

„Inceputul e greŭ", apoĭ de aci încolo se întinde la ghete de cutie cu tocurile numaĭ ca sfanţu, cerceĭ şi inele de aur, parfumeriĭ, etc., etc., şi aşa încet—încet—luxul, dărăpănătorul industrieĭ casnice la sate şi plaga cea maĭ rea şi ruinătoare a societăţeĭ, ia loc 'n casa tuturor, şi la vecina, şi la cea-laltă, până la cea din urmă!

Nu am vĕzut oare de multe orĭ fete şi femeĭ ce acasă „nu aŭ după ce bea apă" şi când e vorba de vr'o serbătoare saŭ nuntă — se vĕd la horă înpopoţonate cu câte în lună şi'n soare, ce ruinează punga — de aĭ crede la prima vedere că e fata saŭ femeia cutăruĭ mare bogătaş, iar nicĭ cum a luĭ *Nea Ion*, ce — săracu—zace pe prispa caseĭ, în sărăcie, — căcĭ părăluşele ce-ĭ maĭ remăseseră de la cârciumă — le-a dat pe fuduliile nevesteĭ orĭ feteĭ!!...

(«Amic. Agric.») **Gh. Popescu,**
Invĕţător, Fişcalia [Vêlcea]

Un epizod din Eteria Grecească de la 1821

Extras din cartea Vorniculuĭ Alecu Beldiman, martor ocular la mişcările din ţară.

După ce trecu Prutul la Iaşĭ, Generalul Alexandru Ipsilante se întovărăşi cu Cneazul Cantacuzin Deleanu, prin a căruĭ influenţă strînse pe toţĭ arnăuţiĭ şi alţĭ slujitorĭ de pe la curţile boereştĭ precum şi o mulţime de meseriaşĭ şi oamenĭ fără căpătâiŭ spre a 'mulţi numĕrul eteriştilor. Pentru a se înarma aŭ comis toate batjocurile închipuite şi neînchipuite, apoĭ aŭ plecat la Têrgovişte şi acolo aŭ aşteptat întâlnirea cu Turciĭ. Maĭ înainte însă de sosirea Turcilor, s'a întîmplat, din cauza unor femeĭ, desbinare între Ipsilante şi Cantacuzino, de unde a urmat că acest din urmă trăgênd în partea sa şi pe Bibica s'aŭ desbinat cu aĭ lor şi s'aŭ tras înapoĭ prin Focşanĭ, unde aŭ avut întâlnire cu Turciĭ şi după ce aŭ fost sdrobiţĭ de aceştia aŭ fugit prin munţĭ până la Bacăŭ şi de acolo la Iaşĭ, lăsând Focşaniĭ în prada Turcilor şi a flacărilor ce aceştia aŭ pus.

Ipsilante de asemenea la Târgovişte nu avu o soartă maĭ bună, oastea sa fiind sdrobită a fugit care încotro. Doĭ căpitanĭ de aĭ sĕĭ, Năstase şi Dimitrie, cu 92 volintirĭ, arnăuţĭ aleşĭ, cunoscênd Moldova precum şi poziţiunile sale de apărare, aŭ pribegit maĭ multe zile prin munţĭ până la Mălinĭ, sat mare în apropiere de monastirea Slatina, posiţiune tare, atât prin situaţiunea sa naturală cât şi prin lucrărĭ de fortificaţiune, cu carĭ monastirea este înzestrată, prin zidurĭ înalte cu metereze rezervate şi cu turnurĭ de apărare.

După ce aŭ ajuns în Mălinĭ, căpitaniĭ s'aŭ prezentat proestosuluĭ, rugându-l a'ĭ primi pentru 2 zile să se adăpostească în monastire, jurându-se că nu vor sta maĭ mult şi că se vor retrage în Bucovina unde sunt maĭ mulţĭ eteriştĭ adunaţĭ. Proestosul le refuză cererea şi îĭ povăţui să treacă d'a dreptul în Bucovina, căcĭ alt-fel ameninţă şi obştea monastireĭ a peri din mâna Turculuĭ. In zadar i-aŭ conjurat să nu vie, în zadar li s'aŭ amintit că dacă sunt creştinĭ să nu facă una ca aceasta, căcĭ eĭ de bună voe nu'ĭ primesc. Eteriştiĭ vêzênd nestrămutata hotărâre a călugărilor d'a se opune, încep a intra prin tertipurĭ şi vicleşug: Monastirea era tare şi nu găseaŭ mijloace de surprindere, până într'o dimineaţă când în mod tâlhăresc amăgiră pe portar şi năvăliră cu toţiĭ în monastire, nu cu duşmănie ci cu chip blând, încredinţând soboru că nu vor sta mult. La toate protestările şi rugămintele călugărilor, spunându-le că este păcat a'ĭ osândi la o perdere sigură, eteriştiĭ nu cedară, din contră se aşezară pe stăpânire, luând dispoziţiunĭ de apărare, făcênd proviziunĭ pentru asediŭ, adică pâine, carne şi alte proviziunĭ, pe carĭ le adună de pe la satele vecine, fără a se îngriji de plata lor.

Comandantul trupelor turceştĭ din Iaşĭ, înştiinţat fiind de isprăvnicelul de Fălticenĭ, a pornit imediat un Delibaşa cu 2 agale şi 1,200 oamenĭ cu ordinul ca nicĭ un eterist să nu scape cu viaţă. Aceştia trecênd prin Roman aŭ sosit dis de dimineaţă la Mălinĭ.

Eteriştiĭ cunoscênd toate mişcările Turcilor prin jidanĭ tocmiţĭ ca spionĭ, rânduesc treĭ arnăuţĭ ca ştreajă, ascunşĭ în o casă ţigănească din marginea satuluĭ Drăcenĭ, care pe atuncĭ era împrejurul monastireĭ, pentru a da de veste despre apropierea Turcilor. Altă parte din eĭ s'aŭ aşezat ascunşĭ prin buruenile livezeĭ despre est a monastireĭ, pe lângă gard cu puştile încărcate şi gata de a da foc, printre interstiţiile nuelelor; iar restul aŭ ocupat clopotniţa, turnurile din lăturĭ şi meterezele ce eraŭ practicate în lungul ziduluĭ cetăţeĭ.

Pe când eteriştiĭ se aşezaŭ în posiţie de apărare, Turciĭ din Mălinĭ după ce ţin consiliŭ, trimet o avangardă de 12 oamenĭ în recunoaştere. La apropierea lor, ceĭ treĭ arnăuţĭ ascunşĭ în marginea satuluĭ, daŭ foc; pe unu ucide, altul cade rănit, iar restul de zece, înspăimântaţĭ de această surpriză displăcută, o rup la fugă pentru a da de veste comandantuluĭ lor de cele întâmplate.

Pe când avangarda se întorcea, toată trupa turcească cu comandantul în cap venea spre monastire, şi înştiinţaţĭ, aŭ pornit cu toţĭ în bloc foarte înfuriaţĭ. La apropierea lor, eteriştiĭ aŭ simulat un atac din turnurĭ pentru a'ĭ încredinţa că acolo sunt ascunşĭ, aşa că Turciĭ se apropiaŭ de poartă privind la turnurĭ şi la mazgalurile zidurilor cetăţeĭ, de unde veneaŭ focurile, când de odată îĭ surprind focure de carabine ale Grecilor, ce staŭ ascunşĭ în buruenĭ în lungimea garduluĭ, şi ast-fel trântind la pământ toată fruntea oştireĭ turceştĭ, aduc spaima şi desordinea în rândurile lor. Nedumeriţĭ de acea cursă, fără a se maĭ îngriji de ceĭ căzuţĭ se retrag la un ferestrăŭ ce era în vale, pentru a se sfătui şi a lua nişte mĕsurĭ maĭ chibzuite.

La nord-vestul monastireĭ, pe culmea munteluĭ Surduc ce forma frontiera, sosise un maior austriac ce comanda o trupă compusă din cavalerie şi pedeştriĭ trimeşĭ spre pază. Sub protecţiunea lor se retrăsese, la sosirea eteriştilor, o mare parte din călugărĭ şi băjenarĭ, carĭ de spaimă se refugiaseră la munte. Numaĭ 2 saŭ 3 chilm. despărţea câmpu de luptă de trupa austriacă, care cu ochiul nearmat observa toate mişcările combatanţilor.

Această situaţiune încuraja pe eteriştĭ, căcĭ plănuise o retragere în acea direcţiune, în cas când mijloacele de rezistenţă le va epuisa.

Turciĭ ne maĭ îndrăsnind a forţa poarta s'aŭ mărginit a opera ziua asupra turnurilor şi meterezelor a căror urme se vĕd şi azĭ, iar noaptea a se retrage la ferestrăŭ. După o rezistenţă de maĭ multe zile fără ca Greciĭ să fi suferit cea maĭ mică perdere, fiind bine apăraţĭ, vĕzênd tot-odată că pentru a'ĭ supune prin asediŭ s'ar cere timp îndelungat şi fără a fi sigurĭ de o blocare complectă, Turciĭ se deciseră la operaţiunĭ maĭ decisive şi maĭ expeditive.

Ast-fel impresură cetatea şi puse pe un jidov să dea foc unor grajdurĭ ce eraŭ în apropiere de zidurĭ şi de turnul sud-vestic al cetăţiĭ. Un vênt favorabil comunică focul de la grajdurĭ la palatul Doamneĭ Roxandra ce era maĭ înalt şi de acolo la toate clădirile despre sud şi o parte despre rĕsărit.

Eteriştiĭ ast-fel încunjuraţĭ de foc părăsiră posturile şi se adăpostiră în mijlocul curţeĭ, după zidurile bisericeĭ. Pe când inamiciĭ lor, după maĭ multe încercărĭ de a escalada şi forţa zidurile cetăţeĭ, nereuşind fiind peste 8 metri înalţĭ şi 1m., 50cm. groşĭ, reuşiră a strica păreţiĭ unor latrine, ce eraŭ afară din cetate şi pe acolo se introduseră deschizênd porţile dând cu toţiĭ năvală în curte.

La această năvălire, Greciĭ intrară cu toţiĭ în biserică, fără a închide uşile. Iar turciĭ după ce masacră câţĭ-va călugărĭ neputincioşĭ ce nu aŭ reuşit să iasă maĭ 'nainte din monastire, precum şi pe eteriştiĭ ce nu apucaseră să intre în biserică cu tovarăşiĭ lor, încercară să intre în biserică, dar ceĭ din năuntru fiind pregătiţĭ cu carabinele la ochĭ, astupară intrarea cu morţĭ, aşa că ceĭ viĭ voind a destupa intrarea, rĕmâneaŭ eĭ în loc, căcĭ eteriştiĭ nu încetaŭ focurile asupra tutulor ce se presentaŭ la uşa bisericeĭ.

Invălmăşala fu bine exprimată de poetul Beldimanŭ:

«Ianicereasca năvală nu s'a dat, nu'ĭ de crezut.
«Aşa turbată mânie, ochĭ de om n'a maĭ vĕzut.
«Pe mort trăgea într'o parte, şi în locul luĭ cădea.
«Că calca morţĭ în picioare, părea că nu vedea.
«Ghiri striga din agale, să se tragă înapoĭ,
«'ar eĭ năvălea orbeşte ca la o turmă de oĭ».

In acest timp căpitanul Năstase ce era sus pe una din ferestrele bisericeĭ, zărind pe Deli-Paşa ce sta pe gândurĭ în mijlocul curţeĭ, îl ia la ochĭ şi îl culcă la pămênt.

Turciĭ consternaţĭ de o asemenea nenorocire, uitară tot, alergară cu toţiĭ la el, îl luară pe mânĭ şi l'aŭ scos afară din monastire pentru a se îngriji de înmormêntare; iar spre seară, fără nicĭ o pedică, toţĭ greciĭ şi călugăriĭ ce maĭ rămăseseră, aŭ trecut graniţa fără a fi de cine-va turburaţĭ, aşa că a doua zi când rĕzbunarea Turcilor trebuia să aibă loc şi lupta decisivă trebuia să urmeze, găsiră monastirea pustie, după care la câte-va zile s'aŭ întors la Iaşĭ.

După rapoartele Ispravniculuĭ din Fălticenĭ, care a fost însărcinat cu îngroparea morţilor, s'a constatat ca 400 cadavre turcĭ, iar eteriştĭ 16 plus câte-va cadavre de călugărĭ.

Caimacamul Vogoridi, comunicând această ştire luĭ Salih-Paşa, rĕmas cu puţine trupe la Iaşĭ, ceru Seraschieruluĭ de Silistra ajutoare, în urma căreĭ se trimese trupe numeroase pe drumul Sireteluĭ în sus până la Slatina.

Greciĭ însă, incunoştiinţaţĭ de pornirea trupelor turceştĭ, părăsiră Slatina pentru a se fortifica în monastirea Secul.

Sosind o avangardă de 200 Turcĭ la Slatina şi găsind'o pustie, şi pentru a distruge acea întărire, a umplut biserica cu pae şi i-a dat foc. Apoĭ s'aŭ dus la monastirea Secu şi după o luptă crâncenă aŭ învins pe Grecĭ după care aŭ prădat această monastire, precum şi Agapia şi Varaticu ce eraŭ în apropiere.

Cronica ştiinţifică

Microbiĭ gureĭ

Găzduim, hrănim şi creştem microbĭ în toate colţurile şi colţişoarele corpuluĭ nostru, din vîrful păruluĭ până la tălpile picioarelor. Şi aceasta nu e numaĭ o figură retorică. Pleşuvia de care suferă acest sfîrşit de veac e datorită uneĭ mişunărĭ de microbĭ în bulbiĭ păruluĭ; cât despre tălpile picioarelor, ceĭ ce aŭ mirosul simţitor să spue dacă *bacterium faetidum* este numaĭ o metaforă.

Dar din toate părţile corpuluĭ nostru nicĭ una nu oferă maĭ mult câmp de desvoltare microbilor ca gura. Ce cer microbiĭ ca să trăiască şi să prospereze? Linişte, umezeală, căldură dulce şi hrană. Toate acestea le găsesc în gură şi tot-d'auna la vreme: liniştea în cutele mucoaseĭ şi între dinţĭ, umezeala în scuipat, căldura dulce în temperatura 37—38 grade ce e în gură vara şi iarna, alimentele în depositele tartrice şi rămăşiţile de alimente ce se adună între dinţĭ. Intr'un cuvînt, gura poate să fie considerată ca un adevĕrat tub de cultură, făcută anume după placul şi pentru binele microbilor. Şi să credeţĭ că se folosesc cât pot maĭ bine de această împrejurare.

La congresul internaţional de higienă ce s'a ţinut acuma de curînd la Londra, un medic german, Miller, a descris o colecţie întreagă de asemenea microbĭ. Ar ocupa prea mult loc, ca să'ĭ înşirăm pe toţĭ.

Amintrerĭ, această *floră bucală* se îmbogăţeşte pe toată ziua. Acum două sute de anĭ, Lenwenhock, născocitorul microscopuluĭ, vĕzuse deja cincĭ speciĭ de bacteriĭ în gură. Până maĭ aniĭ trecuţĭ lucrările aŭ stat acĭ. Dar de zece anĭ de zile numĕrul lor a crescut foarte mult.

Caria dinţilor

Microbiĭ aceştia nu staŭ loculuĭ. Şi eĭ, ca orĭ ce vieţuitoare, trebue să muncească, pentru ca să trăiască. Muncind, ne sapă dinţiĭ şi gingiile.

De cum cade orĭ se strică puţin smalţul ce acopere şi protege dintele microbiĭ daŭ năvală pe uşa deschisă şi pătrund în caniculele dintare. In cât şi în toată voia îşĭ croesc drumu acolo; părticică cu părticică, distrug substanţa dinteluĭ, o moae găuresc tunelurĭ, sapă caverne şi din dintele cel maĭ frumos fac colţul cel maĭ scîrbos, gura cea maĭ frumoasă o prefac într'o grămadă de gunoiŭ în care prosperează toţĭ microbiĭ putreiuneĭ.

In gaura unuĭ dinte stricat, microscopul nu numaĭ că ne arată o mulţime de microbĭ ce umplu caniculele pe treĭ sferturĭ distruse, da D. Miller a putut să reproducă experimental caria dintară. El ia un dinte sănătos şi'l altoeşte cu cultura microbilor descrişĭ de el. După câtăva vreme, dinţiĭ se rup, se formează o cavernă ce se măreşte cu încetul şi tot dintele se distruge.

Mirosul respiraţieĭ de cele maĭ multe orĭ e legat de această carie microbică şi nu vĕ veţĭ maĭ mira de mirosul special ce iese din unele gurĭ, când veţĭ şti că între microbiĭ ce mişună în caria dinţilor, s'a găsit şi—oroare! oroare!—acelaşĭ *bacterium faetidum* ce produce cea-laltă infirmitate desgustătoare, deghisată sub numele ştiinţific de hyperhydrosă locală puturoasă.

Cum se conservă dinţiĭ

Ca să'şĭ păstreze cineva dinţiĭ, trebue să'şĭ îngrijească gura să fie tot-d'auna curată. Şi în această privinţă, nu ne putem ascunde că ceĭ maĭ mulţĭ oamenĭ lasă foarte mult de dorit.

Maĭ întâĭ oameniĭ tot-d'auna capătă prea târziŭ obiceiul să'şĭ spele gura şi dinţiĭ. Caria dintară începe din copilărie; şi la ce vîrstă începem să ne spălăm gura? Chiar adolescentul nu se gîndeşte la una ca aceasta, de cât când un alt sentiment de cât al higieneĭ îl face să crează că e bine să aibă gura curată şi dinţiĭ albĭ.

Decĭ încă de când copii sunt micĭ de tot, părinţiĭ trebue să'ĭ deprinză cu aceste îngrijirĭ higienice.

Şi nu e destul să'ţĭ spelĭ gura numaĭ dimineaţa, când te scolĭ; asta nu-ĭ destul. Trebue să te spelĭ şi seara înainte de culcare, pentru că de nu le veĭ da o goană serioasă, microbiĭ se vor folosi de liniştea nopţeĭ, ca să se dedea la nişte sbaterĭ de impuere în caniculele dintare; după fie-care masă, pentru că cu chipul acesta le tăiaţĭ merindele, suprimându'le cea maĭ bună parte din hrana lor, rămasă între dinţĭ sub formă de rămăşiţe alimentare.

Şi nu e nevoie să vĕ ruinaţĭ cumpărând parfumeriĭ şi ape dentifrice. Cea maĭ bună apă dentifrice v-o daŭ pe nimic: este o soluţiune borică saŭ fenicată, în care s'a turnat câte-va picăturĭ de apă de Colonia saŭ de alcool camforat.

Spălaţi-vĕ de patru orĭ pe zi cu această apă şi vĕ făgăduesc că nu o să aveţĭ nevoie de dentist.

Dr. X...

Cutia cu Scrisorĭ

Domnule Director,

Faptele care se petrec în jud. Ialomiţa sub actuala administraţiune uimesc şi exasperează pe toţĭ cetăţenĭ.

Pe primă-vară s'a permis D-luĭ Zappa repararea zăgazurilor de la morile D-sale după rîul Ialomiţa acum, ceva maĭ îngrăzitor se permite D luĭ Ioan Stănculeanu Cruceanu, a construi din nou morĭ cu zăgaz tot pe rîul Ialomiţa la proprietatea D-sale la com. Mărculeştĭ.

In urma anchetiĭ D-luĭ Inspector administrativ Pencovicĭ, speram că se vor lua mĕsurĭ chiar în privinţa reparaţiunilor făcute la morile D-luĭ Zappa, dar vedem că ne-am înşelat, din împrejurarea că se permit şi alte construcţiunĭ din noŭ.

Urmările acestor construcţiunĭ sunt foarte ruinătoare pentru noĭ; căcĭ se ridică nivelul apeĭ. Ialomiţa debordează pe unde sunt malurile joase şi înneacă sute de sate şi câmpĭ întregĭ, punênd în pericol viaţa locuitorilor şi distrugêndu-le tot avutul lor, ocazionând şi maladiĭ epidemice, împedecând şi comunicaţia lunĭ întregĭ.

Aceste nenorocirĭ ale locuitorilor lasă indeferentă administraţia locală, care preferă să procure unor proprietarĭ bogaţĭ ca D-nĭ Zappa şi Stănculeanu un profit ilegal cu nesocotirea legeĭ şi a sentinţelor judecătoreştĭ.

Rugăm, D-le Director, daţĭ alarmă prin presă, căcĭ alt-fel nenorociţiĭ locuitorĭ vor fi nevoiţĭ să'şĭ facă singurĭ dreptate.

Primiţĭ, D-le Director, asigurarea consideraţieĭ noastre

C. Martinovici, Ghiţă Dobrinescu.
Comuna Slobozia.

CATULLE MENDÈS

TRÎMBIŢA ARHANGHELULUĬ

Că în paradis sunt zile şi nopţĭ ca şi pe pămîntul nostru supus schimbărilor ceasurilor, saŭ că în cerescul lăcaş străluceşte necontenit frumuseţea lumineĭ, este o cestiune foarte curios controversată printre oameniĭ ceĭ maĭ subtilĭ. Iulius Sperberus, om învĕţat şi foarte cinstit, nu e de fel de acord cu patriarhul Selden, tot învĕţat şi foarte cinstit. Dacă'ĭ aşa, ziceţĭ dv., la ce opinie să ne oprim? Din fericire, una din funcţiunile poeţilor, —cele-l'alte funcţiunĭ sunt ca să semene rondelele saŭ baladele şi să facă nevestelor burghezilor din oraş copiĭ frumoşĭ ca soarele, carĭ la rîndul lor vor rima poeme şi vor face şi eĭ copiĭ iubitoarelor burgheze— una din funcţiunile poeţilor, zic, este ca să dea pe faţă tot ce nu ştiŭ ceĭ-l'alţĭ oamenĭ, şi, fără să maĭ pierd vremea, de bună credinţă vĕ spun că în cerul din paradis ca şi în cerul d'acĭ rĕsare un soare, se'nalţă, se lasă şi apune. Dar cât este el maĭ radios şi maĭ sublim de cât întunecatul soare îndulcit de un Dumnezeŭ milos, până la slăbiciunea ochilor oamenilor! Poate că sunteţĭ curioşĭ să aflaţĭ cine m'a informat aşa de bine? Aflaţĭ că eŭ am aflat de la un înger. Eĭ? dar ce fel de ânger? un ânger păzitor! Bine! păzitor, dar al cuĭ? al meŭ nu, vezĭ bine. Al cuĭ voiţĭ să fie, rogu-vĕ, dacă nu a prietineĭ mele Alcyonia, o ştiţĭ, aceea care mergea pe drumurĭ şi zicea tinerilor bine făcuţĭ: „Nicĭ odată n'o să izbutesc să'mĭ încheĭ rochia, dacă nu mĕ ajutaţĭ voĭ!“ Frumoasă ocupaţie pentru un înger ca să fie paznicul uneĭ ast-fel de persoane! aşa, şi dacă fusese, acum nu maĭ era, şi dacă venea serile, să şadă, cu aripile închise, pe pătişorul aşa de alb unde ea părea că este un buchet de iasomie pe un buchet de crinĭ, venea numaĭ pentru plăcerea ca s'o vadă în cămaşe.

Vĕ spuneam dar că în divinul lăcaş sunt într'adevĕr zile şi nopţĭ, chiar este obiceiul ca un Arhanghel ales dintre ceĭ maĭ frumoşĭ să sune dintr'o trîmbiţă de aur ca să anunţe aurora, să sune dintr'un olifant de abanos ca să vestească seara, pe când un sfînt foarte bĕtrîn face apelul aleşilor şi aleselor.

Intr'o boltă unde înfloresc trandafirĭ carĭ sunt steluţe:

— Soro, zicea uneĭ Preafericite de multă vreme cerească o tînĕră Aleasă sosită de curînd de pe pămînt, îţĭ mărturisesc că nu maĭ mĕ pot stăpîni! trebue negreşit să mĕ întorc pe pămînt fie măcar pentru câte-va ceasurĭ numaĭ.

— O! soro, ce ispită te tulbură în farmecul acesta paradisiac?

— Doamne, soro, eŭ nu vreaŭ să zic nicĭ un rĕŭ de plăcerile ce ni sunt oferite în locul acesta de vecînică rĕsplată; e adevĕrat că corurile de harpe aŭ dulceţĭ ce nu seamănă cu nimic alt-ceva şi că este o mulţumire reală pentru cine-va ca să umble cu piciorul gol prin iarbă de trandafirĭ, în mângâerea cerurilor. Poate că atuncĭ când voiŭ fi şi eŭ, ca D-ta, de miĭ de anĭ împaradisată, nu voiŭ simţi altă bucurie de cât acea de a asculta muzicile voastre şi să mĕ plimb pe Calea Lactee care e negreşit un foarte plăcut loc de preumblare. Insă n'am scăpat încă de tot de regretul deliciilor omeneştĭ; şi am hotărît ca azĭ să fug.

— Vaĭ de mine! gândeşte-te la primejdia care te ameninţă! Dacă s'ar afla că aĭ fugit din cer, aĭ fi aruncată în cele maĭ rele gehene ale iaduluĭ!

— Da, însă nimenĭ nu o să afle, mulţumită ţie, soro. Indată ce va suna olifantul de abanos, îndată ce voiŭ rĕspunde „prezentă“ când se va striga catalogul, mĕ voiŭ preface că mĕ duc ca de obiceiŭ în dormitorul de azur unde sunt miliarde de norişorĭ carĭ ne slujesc de paturĭ, şi, cu dibăcie, îmĭ voiŭ lua sborul pe pămînt, (e o prostie ca să se dea aripĭ noilor alese); însă mĕ voiŭ feri de a întârzia prea mult. Mĕ voiŭ întoarce înainte de a suna trîmbiţa de aur, care vesteşte deşteptarea, şi, fiind-că tu o să aĭ grija să ţiĭ crăpată uşa de diamant încrustată cu chrysopase, mĕ voiŭ culca în patul meŭ fără să bage cine-va de seamă lipsa mea! Şi când se va face apelul de dimineaţă aĭ să vezi tu cum o să mĕ frec la ochĭ şi cum o să casc, întocmaĭ ca un suflet care a dormit pe perina luĭ de umbră albastră şi de stele.

— Nenorocito! ce pretinzĭ de la mine? De şi te iubesc mult, nu mĕ voiŭ hotărî nicĭ-odată să fiŭ complicea uneĭ ast-fel de fapte! Ce naiba, soro! eştĭ în cer şi vreĭ să nu te culcĭ în patul tĕŭ?

— De câte orĭ făceam aşa pe pămînt! şi nicĭ-odată nu m'am căit! Ş'apoĭ tot ce mĭ spuĭ tu nu ţiŭ în seamă. Şi dacă nu primeştĭ ca să laşĭ uşa crăpată, o să se dovedească că am fugit şi o să fiŭ prăvălită în iad, iac'aşa!

Preafericita, de multă vreme cerească, era aşa de bună că nu voi să i se întîmple prietineĭ sale ast-fel de nenorocire. Aide! fie, va face ce i se cere! şi, după apelul de seara, tînĕra Aleasă fugi pe pămînt. Dar unde se duse? 'Mĭ vine să cred că'şĭ aducea aminte de vre-un pat dulce de care, cât fusese în viaţă, nu avusese să se plângă; şi, întocmaĭ ca o rază de lună care se furişează printre perdele, tot aşa şi ea mîngâe, poate, cu o imaterială buză nişte ochĭ amorezaţĭ ce plângeaŭ după dînsa. Poate chiar că în braţele amantuluĭ adormit redeveni ea — fiind-că amorul e a tot puternic — reala amoroasă de altă dată, şi poate că sărutarea eĭ paradisiacă nu miră de fel gura celuĭ care dormea, atâta de divină era într'o vreme sărutarea asta! Ce e sigur este că ea nu se plictisi de fel pe pămînt, fiind-că rĕmase mult maĭ mult de cât ar fi trebuit. Şi colo sus, în cerescul dormitor, Preafericita care ţinea crăpată uşa de diamant încrustat cu chrysoprase se speria fiind-că s'arăta ziua. Vaĭ! ce s'ar fi întîmplat dacă tînĕra aleasă n'ar veni curînd? Vezĭ bine că aurora avea să deştepte pe aleşĭ şi pe alese; visele sînt aşa de frumoase în paradis în cât somnul se prelungeşte bucuros; însă Arhanghelul care sună, seara, dintr'un olifant de abanos şi, dimineaţa, dintr'o trîmbiţă de aur, era prea credincios datorieĭ sale; dormea numaĭ cu un ochiŭ pentru ca să poată zări cea d'intîĭ lumină a zorilor, sigur că el era să se scoale şi să ia trîmbiţa şi să umple amurgul cu o fanfară violentă. Toată lumea se va scula! se va face apelul! se va constata că noa aleasă lipseşte, nimic nu o va putea scăpa de vecînica pedeapsă. Miloasa Preafericită vedea cu groază umbra înstelată încă, dar care peste puţin va fi matinală, pe unde nu venea nesocotita călătoare. O lumină roză incendie orizontul. Sigur că trompeta avea să sune! Ah! Dumnezeule! ce'ĭ de făcut? Cum să împiedice pe Arhanghel să nu sune deşteptarea?

Zăpăcită, părăsi dormitorul, alergă la cortul Arhangheluluĭ, dete perdelile la o parte. Din fericire el dormea şi încă dormea cu amîndoĭ ochiĭ. Ea se uită la dînsul plină de frică dar şi de admiraţie! Cât era de frumos cum sta culcat în armatura luĭ de argint. Insă lumina începuse să pătrundă în cori. Ah! ce grozăvie! Arhanghelul era să deschidă pleopele, să ia în gură trîmbiţa. Instinctul o făcu să se arunce între lumină şi el! De giabă. Arhanghelul se deşteptă. Insă,

FOIŢA ZIARULUI „ADEVĔRUL“

ELY MONTCLÉRE

(14)

Buchetul Ucigaş

PARTEA I-a

Măritişul Cristineĭ

X

M'am angajat către mine însumĭ să mĕ ocup de viitorul d-tale... D-ta, doamnă, poţĭ să fiĭ sigură de mine.

— Mulţumesc, murmură Christina.

Şi o emoţiune violentă părea că'ĭ ridică pieptul eĭ de zăpadă.

Şi contele se simţi coprins de o beţie primejdioasă.

Intrebă sfios:

— Voeştĭ să 'mĭ daĭ voe să te las la poarta d-tale? Voiŭ zice să vie trăsura.

Serioasa femee se uită cu un astfel de aer la Montalais încât el îşĭ închipui că zisese o prostie.

Insă îşĭ luă seama îndată.

In obrazul eĭ se respîndi o expresiune resemnată. Ridică din umerĭ, avênd aerul că zice:

— Ce nebună sînt ca să 'mĭ închipuĭ că aş putea fi conpromisă! Nu cumva că eŭ sînt cel puţin ceva pentru omul acesta?

Enric pricepu foarte bine gîndul eĭ şi rĕspunse cu atâtea atenţiunĭ încât tînĕra femee, chiar şi de s'ar maĭ fi îndoit puţin, trebui să recunoască că din potrivă era mult pentru contele.

Christina primi.

Infaşurată cu haina cu blană, cu capul înbrobodit într'o dantelă de doĕzecĭ de banĭ metrul, ceea ce n'o făcea maĭ puţin frumoasă, Christina se sui în caretă.

Şi acest lucru spre uluirea vizitiuluĭ şi a feciorululĭ care se uitară unu la altu.

Trăsura porni repede spre Passy.

In doĕzecĭ de minute ajunse în strada Ranelagh.

In aceste doĕzecĭ de minute Enric nu deschise gura; din inima luĭ prea plină ar fi scăpat vorbe primejdioase.

Contele simţia lucrul acesta şi tăcea.

Tînĕra femee, în umbra careteĭ, ghemuită într'un colţ, se gîndea.

Se gîndea că ar fi bine ca să fie bogată într'o zi şi stĕpînă, să aibă trăsurĭ, diamante, luxul aşa de scump femeilor, toaleta...

Sosiră.

Contele se dete jos din trăsură şi întinse mâna Christineĭ ca să 'ĭ ajute să se coboare şi ea.

Pe urmă, pe când feciorul trăgea clopoţelul, el o întrebă foarte încet:

— Acum, când te maĭ vĕd? Eŭ cred să nu primeştĭ vizite, doamnă?

Cristina se codi o clipă şi rĕspunse scurt:

— Nu.

Montalais oftă.

— Atuncĭ, îţĭ voiŭ scrie... Imĭ daĭ voe?

— Da, rĕspunse mistress Howard — şi glasul eĭ se făcu foarte dulce — da şi îţĭ mulţumesc pentru tot ce veĭ face, pentru mine, îţĭ mulţumesc pentru vorbele d-tale bune... îţĭ mulţumesc, întîmple-se orĭ ce.

Poarta se deschise.

Enric salută până jos pe Christina care pieri în casă.

Păiajenul îşĭ ţesea pînza. Cursa în care trebuia să cază nĕnorocitul, Christina o pregăti în seara aceea.

XI

A treia zi, pe la 2 dupe amiazĭ, Christina Howard se sui în tramvaiul Passy-Louvre.

Pe drum, tînĕra femee făcea comparaţie între modestul loc cu treĭzecĭ de banĭ pe care şedea în trăsura publică, şi careta îmbrăcată cu atlaz, în fundul căria, alaltăerĭseară, se pitise ca să se 'ntoarcă acasă.

Fireşte că paralela era în avantagiul careteĭ.

Pe de altă parte se maĭ gîndea că odaia sa era rece, că trebuia să se desbrace repede, că patul îĭ era ca ghiaţa, că dinţiĭ îĭ clănţăneaŭ... urîtă întoarcere de la bal.

Insă gîndurile eĭ în privinţa asta i se maĭ înduleeaŭ când îĭ trecea pe dinaintea ochilor figura conteluĭ de Montalais.

Il vedea pe contele tulburat în faţa eĭ, scăpărându'ĭ ochiĭ, şi 'şĭ zicea că cu puţină dibăcie nimic nu va fi maĭ lesne decât să transforme în lux solid mizeria eĭ de azĭ.

Montalaïs era tare amorezat de dînsa?

Da, îĭ zicea cocheteria şi siguranţa triumfătoareĭ sale frumuseţĭ.

Poate, îĭ zicea prudenţa eĭ.

Christina se dete jos pe cheiul Luvruluĭ, în faţa intrăriĭ Caruseluluĭ.

Era îmbrăcată cu o rochie scurtă neagră, cu o manta la fel, fără nicĭ o garnitură, dar care o prindea foarte bine.

O capotă de catifea foarte mică, tot neagră, cu o egretă de jeurĭ, îĭ încadra obrazul.

Astfel îmbrăcată Christina avea un aer de modestie şi de „cum se cade“ foarte natural.

Intră în muzeul Vechiturilor din Luvru.

Christina trecu nepăsătoare pe dinaintea statuelor, abia uitându-se la minunile artistice adunate acolo în număr aşa de mare.

Se ducea drept spre capătul galerieĭ, unde tronează *Venus* de *Milo*, incomparabilul giuvaer al acesteĭ colecţiĭ unică în lume.

Pe lângă zidurĭ sunt înşirate acĭ băncĭ îmbrăcate.

Tînĕra femee se uită câte-va minute la zeiţă, pe urmă se puse pe o bancă la spatele statueĭ şi deschise albumul sĕŭ de *croquis*.

Abia se pusese jos şi un bărbat se aşeză lângă dênsa.

Era un om căruia nu 'ĭ puteaĭ hotărî ce vêrstă avea.

Intre 30 şi 45 de anĭ, atâta se putea spune.

Il chema Fernand Lagousse.

Scund, voinic, lat în spete, cu mişcările elegante, cap ciudat, trăsurĭ neregulate: tot plăcut la întâia vedere.

(Va urma)

fiind că ea întinsese aripile ca să ascundă lumina, el nu vĕzu zorile, ci vĕzu un corp adorabil, de sfîntă vezĭ bine, dar de femee, şi corpul acesta, aşa de alb, era gol, fiind-că Preafericitele nu aŭ altă îmbrăcăminte de cât aripile. El întinse braţele extaziat. Vaĭ! cum tremură ea! cum se temea ea că o să fie silită (o! în cer!) să facă vre-un păcat care va fi cu atâta maĭ grozav fiind-că o să fie dulce! Vezĭ bine că ea ar fi putut fugi. Dar dacă se da ea într'o parte Arhanghelul vedea lumina! Şi nu trebuia s'o vadă. Ea trebuia să dea celeĭ care plecase vremea să se întoarcă din lumea de jos, să se culce în patul eĭ de norĭ. Preafericita merse cu mărinimia până acolo ca să se expue celuĭ maĭ rĕŭ dintre pericole, pentru ca să scape pe prietina sa. Arhanghelul o apucase în braţe, ea se lăsa, el o atrăgea spre dînsul, ea nu se ferea, şi chiar îl sărută pe ochĭ pentru ca să nu zărească el aurora!

Multă vreme, multă vreme, consimţi ea să facă jertfa asta sublimă, aşa de multă vreme în cât trîmbiţa sună zbuciumând tot cerul. Dar cine suna deşteptarea? Vezĭ bine că nu era Arhanghelul, ale căruĭ buze nu se sinchiseaŭ acum de o gură de trîmbiţă; ci chiar Aleasa care se'ntorsese de pe pămînt şi care, în restimpurile trîmbiţăreĭ, pufnea de rîs zicênd: „Ah! dacă aş fi ştiut ce fel sînt aşteptată în cer, nu m'aş fi întors aşa de curînd, soro dragă!"

Spartali.

Fapte şi Intâmplărĭ

Barba luĭ Wilhelm II. — In urma boaleĭ sale, Impĕratul Wilhelm a lăsat să'ĭ crească barba, ca să facă să nu se bage de seamă halul de slăbiciune în care a ajuns

Acuma în lumea mare din Berlin s'a împrăştiat o veste mare, mare de tot: Impĕratul Wilhelm a hotărît... să'şĭ rază iar barba. Şi aceasta pentru că aşa 'ĭ-a pretins scumpa Sa consoartă, Impĕrăteasa Victoria.

Impĕratul ce a doborît pe un Bismarck, cedează uneĭ femeĭ.

Bătut de soldaţĭ. — „*Posta*" din Galaţĭ spune că Nicolaĭ Polaşca, cârciumar din Galaţĭ, str. Cojocari or, a fost crud bătut cu femeia şi copilul sĕŭ, de o ceată de ostaşĭ. Omul şi familia luĭ sunt complect sfărâmaţĭ, întru cât faptul a fost maĭ sĕlbatic şi maĭ barbar de cât ne-am închipuit la început. La alarma care s'a dat, o ceată de vre-o 20 căruceri armaţĭ aŭ alergat să scape victimele, şi era să fie o luptă crudă şi sângeroasă; însă viteji spălaseră putina la timp.

Tiragiul unuĭ jurnal. — Cel maĭ rĕspândit jurnal francez este *Le Petit journal*. Se tipăreşte în câte 1,055,450 foĭ pe fie-care zi.

Impuşcat de nevastă.—La Nr. 2 din pasagiul Geniuluĭ, din Reuilly, este hotelul *Alsacia şi Lorena* ce era ţinut de nişte alsacienĭ, Charles Rondonge, în vârstă de cincĭzecĭ şi treĭ de anĭ, şi vĕduva Briet, în vârstă de patru zecĭ şi doĭ de anĭ, cu care bătrânul se însurase, acum douĭsprezece anĭ. Din unirea lor s'a născut o fată, astă-zĭ în vîrstă de zece anĭ.

Nevasta avea de la primul eĭ bărbat, un băiat în vârstă de optsprezece anĭ, numit Henric.

Afară de hotel, femeea maĭ ţinea şi o prăvălie cu fructe.

Bărbatul şi băiatul eraŭ mecanicĭ de profesie, dar de cele maĭ multe orĭ eraŭ fără de lucru, din care pricină se întâmplaŭ certe violente. De maĭ multe orĭ se despărţiră, după ce se certară.

De o lună Rondoge nu maĭ lucra. La 8 Octombre nevasta l'a ţinut de rĕŭ de ce e leneş, el s'a făcut foc.

— Am să'ţĭ astup fleanca! i-a zis el.

— Fiĭ pe pace, că ştiŭ eŭ să mĕ apăr! i-a rĕspuns ea.

Şi chiar în ziua aceia s'a dus de şi-a cumpărat un revolver, de care nu s'a despărţit. Bătrâna se temea grozav de bărbatul eĭ.

— De m'oĭ auzi vr'o dată ţipând în odae la mine, a spus ea băiatuluĭ eĭ, să nu staĭ pe gândurĭ şi să sărĭ să mĕ ajuţĭ din pricină că tatăl tĕŭ are să vrea să mĕ ucidă.

Maĭ alaltăierĭ s'aŭ luat iar la ceartă. Pe la prânz, Rondoge spuse că are să părăsească domiciliul conjugal, că are să'şĭ ia lada cu lucrurile şi cu uneltele.

Eşi să bea ceva şi pe la ceasurile treĭ se întoarse beat mort ca să şi le ia.

Nevasta îşĭ cârpea ciorapiĭ; revolverul şi-l pusese pe masă la îndemână.

Fiind că Rondoge, după ea, strângea şi uneltele băiatuluĭ eĭ, ea a vrut să i le ia îndărăt.

Se luară la bătae. Bătută sdravăn, femeea fugi, se ascunse într'o odăiţă din fund; acolo închise uşa pe dinăuntru, uşa era cu geamurĭ.

Rondonge puse mâna pe un sfeşnic greŭ şi îl asvîrli după ea prin geamurile uşeĭ, care se făcură ţăndărĭ. Femeia luase revolverul cu ea, îşĭ luă bărbatul la ochĭ.

Şase focurĭ răsunară, beţivul căzu trăsnit, nimerit în tâmpla dreaptă, în gât şi în braţ.

Femeea a fost arestată şi dusă la dubă.

Cât mănîncă Parisieniĭ. — Numaĭ la zahanalele din La Villete, la Paris, se tae pe fie-care an 180 miĭ de boĭ şi taurĭ, 48 miĭ de vacĭ, 190 miĭ viţeĭ, 170 miĭ porcĭ şi 1 milion 600 miĭ de mieĭ. La o altă zahana, la Villejuif, se tae pe fie-care an, în termen de mijlloc, 350 de măgarĭ, 30 de catârĭ şi 11 miĭ caĭ. La zahanaua de la Fourneaux se tae peste peste o sută de miĭ pentru cârnaţĭ. Peste tot numaĭ la aceste zahanale se tae peste două milioane 321 miĭ 380 capete de vite.

Ce de carne! Ce de carne!

Sinuciderea uneĭ mirese.—Paulina Menard, în vîrstă de 16 anĭ, de multă vreme era logodită cu Henri Lecointre, în vêrstă de 30 de anĭ.

Sâmbăta trecută le-a fost nunta. Mosafiriĭ ceĭ mulţĭ ce veniseră, o văzură maĭ frumoasă şi maĭ bucuroasă ca orĭ când.

Mireasa s'a arătat foarte veselă. Pe la ceasurile unspre-zece şi jumătate s'a retras împreună cu mama eĭ, ginerele a maĭ rămas cu mosafiriĭ.

Mama, după ce a dat feteĭ cele din urmă poveţe, a ajutat'o să se culce şi a plecat.

După un ceas a venit şi ginerele.

Il aştepta o surprisă teribilă.

Mireasa era lungită în pat în prada unor suferinţe grozave.

Speriat, bărbatul eĭ a întrebat'o ce are.

Ea 'ĭ rĕspunse:

— Am să mor, m'am otrăvit cu laudanum; n'am voit să fiŭ a D-tale, pentru că iubesc pe altul.

Bărbatul strigă după ajutor. Lumea alergă, dar cu toate îngrijirile date mireseĭ, tot muri după o jumĕtate de ceas.

Ginerele şi părinţiĭ sunt plinĭ de desperare.

Năbădăile unuĭ elefant. — La Toulouse în Franţa, de câte-va sĕptămînĭ este un circ algerian. Intre altele, directorul circuluĭ are şi şapte elefanţĭ pe carĭ 'ĭ pune să joace în fie-care seară.

Intr'o dimineaţă, pe la ceasurile opt, un elefant a scăpat pe când era dus la adepătoare. A dat năvală într'o grădină, în care a rupt florile, a scos copaciĭ maĭ tinerĭ, a spart vasele, a pustiit totul.

De acolo a intrat într'o cafenea, cu păreţiĭ numaĭ oglinzĭ. Când 'şĭ-a vĕzut chipul în oglindă, s'a înfuriat grozav şi s'a năpustit asupra tovarăşuluĭ închipuit. A spart oglinzile, a svîrlit cu scaunele şi cu mesele în geamlâcurĭ.

N'a lăsat nimic sdravăn.

A voit să intre şi în laborator, dar fiindcă uşa era prea mică pentru el, a dărămat despărţitoarea; apoĭ a spart fără milă sticle, pahare şi farfuriĭ. După ce a sfărâmat tot, eşi afară sbierând furios, porni nebun pe o stradă, intră pe poarta uneĭ case, se urcă sus pe scară şi sfărâmă uşa unuĭ apartament din rîndul întîiŭ.

Vĕ puteţĭ închipui spaima chiriaşuluĭ, când a vĕzut intrând pe uşă uriaşul dobitoc. In sfîrşit veni un negru Thomsom şi 'l potoli cu o mână de zahar. Apoĭ îl duse la cuşca luĭ.

*

Intre copiĭ la menagerie:

— Ia spune, Costică, de ce elefantul are nasul aşa de lung?

— Pentru că, când era mic, şi-a vîrît degetele în nas.

CRONICA JUDICIARĂ

Zilele trecute a venit înaintea Tribunaluluĭ Ilfov, secţia I, un proces, care se poate spune epilogul rĕscoalelor ţărăneştĭ. Se ştie, în adevĕr, că în timpul ziselor rescoale, guvernul a dat ordin forţeĭ amate, ca să verse toate băuturile cârciumarilor de la sate, promiţênd acestora a fi despăgubiţĭ. După potolirea mişcăreĭ, cârciumariĭ din care mulţĭ aŭ fost cu adevĕrat sărăciţĭ, graţie aceşteĭ mĕsurĭ, s'aŭ adresat cu plângerĭ la minister ca să fie despăgubiţĭ. S'a făcut chiar şi o interpelare în Cameră, la care Generalul Manu a respuns, că toţĭ cârciumariĭ vor fi despăgubiţĭ, de îndată ce se vor aduna la minister. Aŭ trecut anĭ, şi despăgubirea nu li s'a maĭ dat.

Unul din aceştĭ comercianţĭ, D. Dobrescu, din Jilava-Mierlarĭ a intentat proces Statuluĭ pentru a fi despăgubit.

Inaintea Tribunaluluĭ, reclamantul, prin avocatul sĕŭ D-l Const. Mille, cere Tribunaluluĭ ca să'ĭ admită proba testimonială, pentru a dovedi că i s'a distrus marfa de către armată şi cât valora această marfă.

Statul prin avocatul sĕŭ D. Ciocârdia susţine că mĕsura luată de guvern şi faptul vĕrsăreĭ bĕuturilor este un *fapt de rĕsboiŭ* şi ca atare constitue pentru Stat un caz de *forţă majoră*, care nu dă drept la despăgubirĭ.

Tribunalul, după ce părţile aŭ depus concluziunĭ scrise, a hotărât ca reclamantul să dovedească reclamaţiunea sa prin martorĭ, ceea ce întru cât-va prejudeca cestiunea, în favorul reclamantuluĭ.

Vom ţine pe cititorĭ în curentul afacereĭ.

Ultime informaţiĭ

D. Al. Vidraşcu a sosit în Capitală şi a cerut reparaţie prin arme D-luĭ Dela-Vrancea pentru cele scrise de D-sa în *Voinţa Naţională* despre manifestul publicat de D-sa zilele trecute.

Martoriĭ D-luĭ Al. Vidraşcu sunt D-niĭ maior Retoride şi C. Manu.

D. Delavrancea a constituit martorĭ pe D-niĭ G. Cantacuzino şi Em. Culoglu.

—✠—

Consiliul general din Vêlcea cu o majoritate de 19 voturĭ contra 14 a dat un vot de blam preşedinteluĭ comitetuluĭ permanent.

—✠—

Consiliul comunal din Tulcea a cerut ministruluĭ de interne un credit de 30000 leĭ pentru pavarea trotuarelor cu bazalt.

* * *

Acelaşĭ consiliŭ comunal a votat după stăruinţa D-luĭ Sotirescu, primarul oraşuluĭ, creditul pentru construirea a treĭ localurĭ noĭ de şcoală.

—✠—

Aflăm cu plăcere că D. Ilarian Velculescu, institutor din Capitală, care a urmat cursurile de filosofie şi pedagogie la Universitatea din Lipsca, a trecut Vinerea trecută cu un strălucit succes examenul de doctorat.

Subiectul tezeĭ sale a fost: „*Privirile luĭ Locke asupra educaţiuneĭ.*"

Sĕptămîna viitoare D. Ilarian va sosi în Bucureştĭ.

—✠—

Din cauza zăpezeĭ poşta din streinătate n'a sosit erĭ.

—✠—

Maĭ mulţĭ asistenţĭ în farmacie carĭ aŭ cerut înscrierea la cursul universitar anul I, nu ştiŭ încă, cu toate că cursurile aŭ început la 15 Octombrie, de sunt saŭ nu înscrişĭ? Aceasta din cauză că secretarul aşteaptă respunsul ministruluĭ de instrucţie asupra întrebăreĭ ce i s'a făcut, dacă şi în acest an, ca şi în aniĭ trecuţĭ, trebuc să-ĭ primească fără stagiu de un an, după cum ar dori farmaciştiĭ-proprietarĭ.

Credem că o asemenea dispoziţie ar fi absurdă, maĭ cu seamă acuma, când ceĭ maĭ mulţĭ aŭ pierdut deja posturile şi aŭ venit în Bucureştĭ.

ULTIMA ORA

D. Al. Lahovary a intrat în cabinet luând portofoliul ministeruluĭ de externe.

A şi plecat la Sinaia spre a depune jurămîntul.

ULTIME TELEGRAME

BELGRAD, 19 Octombre. — Criza ministerială parţială care se menţinuse până acum în stare latentă prin influenţa regenţeĭ, a isbucnit din noŭ din cauza încordăreĭ neînţelegerilor personale, chiar în cercurile guvernamentale se vorbeşte pe faţă de retragerea apropiată a D-luĭ Vuicĭ, ministru de finance.

MERSUL TRENURILOR

Valabil de la 1 Octombrie 1891 st. n.

PORNESC DIN BUCUREŞTI:

Bucureştï Iaşï, direct de persoane. — Pleacă din Bucureştï la ora 7 dim., din Ploeştï 8,58 dim., din Buzĕŭ 11,11 dim., din Rîmnicul-Sărat 12,11 p. m., din Focşanï 1,20 p. m., din Mărăşeştï 2,10 p. m., din Adjud 3,00 p. m., din Bacăŭ 5,18 p. m., din Roman 7,09 seara, din Paşcanï 9,04 s., soseşte în Iaşï 11,20 s. — Accelerat, pleacă din Bucureştï 9.35 seara, din Ploeştï 11,04 noaptea, din Buzĕŭ 12,54 noaptea, din Rîmnicu-Sărat 1,46 dim., din Focşanï 2.43 dim., din Mărăşeştï 3.26 d., din Adjud 4,13 dim., din Bacăŭ 5,57 dim., din Roman, 7,13 dim., din Paşcanï 8,40 dim., soseşte în Iaşï la 10,45 dim.

Bucureştï-Vasluï, Brăila - Galaţï, direct accelerat.—Pleacă din Bucureştï la 7.50 seara, din Ploeştï 9,42 seara, din Buzĕŭ 11,41 seara din Rîmnicu-Sărat 12,39 s., din Focşanï 1,37 nóptea, din Mărăşeştï 2,15 noaptea, din Tecucï la 2,53 dim., din Bêrlad 4,23 dim., din Crasna la 5,28 dim., soseşte în Vasluï la 5,52 dim. spre Galaţï, din Buzĕŭ pleacă la 12 noaptea, din Brăila 2,31 noaptea. din Barboşï 3,22 d., soseşte în Galaţï 4 dim.

Bucureştï - Vêrciorova, direct accelerat. — Pleacă din Bucureştï 7,10 seara, din Titu 8,17 seara, din Piteştï 9.38 seara, din Costeştï 10,06 seara, Slatina 11.27 seara, din Piatra Olt 11,49 seara, din Craiova 12,52 noaptea, din Filiaşï 1,40 dim.. din Turnu-Severin 3,40 dim., soseşte în Vêrciorova 4.02 dim. — De persoane pleacă din Bucureştï 8,15 dim., din Titu 9,43 dim. din Goleştï 11,04 dim., din Piteştï 11,37, din Costeştï 12,11 p. m., din Slatina 1,46 p. m., din Piatre Olt 2,29 p. m., din Craiova, 4,11 p. m., din Filiaşï 5,24 p. m., din Turnu-Severin 7,04 seara, soseşte în Vêrciorova 8,30s. — Fulgerul pleacă din Bucureştï 4,03 seara, din Titu 5.06 seara, din Piteştï 6,22 s. din Slatina 8,07 dim., din Craiova 9,45 seara, din Filiaşï 10,30 seara, din Turnu-Severin 12,38 noaptea, soseşte în Vêrciorova 1,00 noaptea.

Bucureştï-Craiova, direct persoane. — Pleacă din Bucureştï 2.35 p. m., din Titu 3.57 seara, din Goleştï 5.24 seara, din Piteştï 5,50 seara, din Costeştï 6,20 seara, din Slatina 8,17 seara, din Piatra 8,50 soseşte la Craiova 10,05 s.

Bucureştï-Piteştï, direct persoane — Pleacă din Bucureştï 6,45 d., din Titu 8.21 d., din Goleştï 9.44 d., soseşte la Piteştï 10,44 d.

Bucureştï-Galaţï, direct, persoane. — Pleacă din Bucureştï 9,40 d., din Ploeştï 11.48 d., din Buzĕŭ 2.55 p. m., din Brăila 5.02 p. m., din Barboşï 5,59 p. m., ... ste Galaţï 6,35 seara.

Acelaşï tren spre Tecucï.— Pleacă din Buzĕŭ 2,05 p. m., din R.-Sărat 3,49 p.m. din Focşanï 7,48 seara, din Mărăşeştï 8 30 seara, soseşte Tecucï 9,45 seara.

Bucureştï-Predeal, direct accelerat —Pleacă din Bucureştï 4.40 p. m., din Ploeştï 6,30 seara, din Câmpina 7,33 seara, din Sinaia 8,46 seara, soseşte Predeal 9,25 seara.

Accelerat.— Pleacă din Bucureştï 7,40 d., din Ploeştï 9,27 d., din Câmpina 10.26 d., din Sinaia 11,38 p. m., soseşte Predeal 12,07 p. m.

De persoane. — Pleacă din Bucureştï 8,50 d., din Ploeştï 10,48 d., din Câmpina 11,55 d., din Sinaia 1,14 p. m., soseşte Predeal 1,56 p. m.

Bucureştï-Giurgiŭ, direct (fulger), pleacă din Bucureştï 5,35 dim. soseşte Smârda 7,10 d. *Persoane* pleacă din Bucureştï gara de Nord 8 d. din Filaret 8,30 d., soseşte Giurgiŭ 10,18 d. — *De persoane* din Bucureştï, gara de Nord 5,25 p. m., din Filaret 5,55, soseşte Giurgiŭ 7,48 s.

Bucureştï-Călăraşï, Feteştï-Slobozia, pleacă din Bucureştï 7,50 dim., soseşte Călăraşï 12,20 p. m. Feteştï 11,53 d., Slobozia 12,05 p. m.

SOSESC IN BUCUREŞTI:

Din Iaşï 7,30 d. şi la 9,55 seara.
Din Vasluï-Galatz 8,40 d.
Din Predeal 12,10 p. m. 8,50 s. şi la 9,30 seara.
Din Galaţï 8,40 dim. 5,10 s.
Din Vêrciorova 11,40 s. Fulgerul la 10,05 d. acceleratul 8,20 s. persoane.
Din Craiova 1 p. m.
Din Piteştï 9,10 seara.
Din Călăraşï 6,25 s.
Din Giurgiu 3,55 p. m. fulgerul, la 10,45 d. şi 7,20 s. persoane.

PROPRIETAR-EDITOR THOMA BASILESCU. TIPOGRAFIA THOMA BASILESCU, BULEVARDUL ELISABETA, 111 BUCURESTI.